

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 14.01.2026 nr 1-4/26/142

Meie 29.01.2026 nr 2-2/2026/0143

**Arvamus seadme ohutuse seaduse ja
maagaasiseaduse muutmise seaduse eelnõule**

Austatud energeetika- ja keskkonnaminister

Kliimaministeerium esitas Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi TTJA) arvamuse avaldamiseks seadme ohutuse seaduse ja maagaasiseaduse muutmise seaduse eelnõu (edaspidi eelnõu).

TTJA on eelnõuga tutvunud ja tänab võimaluse eest arvamust avaldada. TTJA tähelepanekud ning ettepanekud eelnõu ja selle seletuskirjaga seoses on alljärgnevad.

1. Eelnõu § 2. TTJA juhib tähelepanu, et eelnõu seletuskirjast ei selgu, miks on seadme ohutuse seadus (SeOS) asjakohane seadus metaaniheite järelevalve pädevuse andmiseks Keskkonnaametile ning väärtegade koosseisude ja trahvimäärade sätestamiseks TTJA on seisukohal, et metaaniheite järelevalve regulatsioon ei sobitu olemuslikult seadme ohutuse seaduse SeOS-e regulatsiooniga, kuna metaaniheite järelevalve on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2024/1787 ette nähtud oluliselt laiaulatuslikumana kui seadmete tehnilise korrasoleku ja ohutuse kontroll. Kuna metaaniheite järelevalve hõlmab lisaks maagaasi ülekande- ja jaotussüsteemide kontrollile ka näiteks puuraukude ning all- ja pealmaa(kivi)söökaevanduste kontrolli, siis on sobivam metaaniheite järelevalve regulatsioon sätestada atmosfääriõhu kaitse seaduses.
2. Eelnõu § 2 punkt 1. TTJA teeb ettepaneku lisatav lõige ära jätta või asendada selles sõna „kontrollija“ sõnadega „kontrolliaruande koostaja“, kuna kontrollija mõiste tekitab segadust ja põhjustaks edaspidi seadmeohutuse teemadel tavapärasest väljenduses kontrollist ja metaaniheitega seotud kontrollist rääkimise eksitavaks. Seadmeohutuse valdkonnas kasutatakse sõna „kontrollija“ väga erinevate olukordades, mis ei ole seotud metaaniheite valdkonnaga. Kontrollija mõiste kasutuspraktika on välja kasvanud SeOS § 3 lõikest 8, milles on läbi gaasipaigaldise kontrolli mõiste defineeritud ka kontrollija mõistet. Selle sätte tähenduses on kontrollija gaasitööd tegev isik.
3. Eelnõu seletuskiri lk 1 viimase lõigu eelviimane lause. TTJA hinnangul on lauses „Eeltoodu tähendab, et võrguettevõtja ei tohi oma äranägemise järgi mõõtetulemusi teisendada ning MõõteS §-i 5 kohaselt on teisendamine lubatud üksnes juhul, kui vastav mõõteprotseduur on kehtestatud õigusaktiga.“ eksitav termini „mõõtetulemuste teisendamine“ kasutamine.

Teisendamine tähendab mõõdetulemuse muutmist ühest vormist teise, näiteks ühikute teisendamine ($m \rightarrow cm$, $^{\circ}C \rightarrow K$); skaalamuutused; matemaatiline teisendus (nt logaritmimine) ja leppetingimusele teisendamine. Teisendamise eesmärk on esitada sama info teises kujus, mitte seda parandada. Mõõdetulemuse töötlemine tähendab kõiki samme, millega tootest mõõteandmest saadakse kasutuskõlblik info. Töötlemine võib hõlmata näiteks keskmistamist, filtreerimist, vigade hindamist, statistilist analüüsi, tulemuste korrigeerimist (nt kompensatsioonid, kalibreerimised) jne. Mõõdetulemuste töötlemise eesmärk on parandada mõõdetulemuse kvaliteeti ja hinnata selle usaldusväärsust. TTJA ettepanek on sõna „teisendamine“ asemel kasutada sõna „töötlemine“.

4. Eelnõu seletuskiri lk 2 teine lõik. TTJA hinnangul on lõigu „MGS-s ja selle alusel kehtestatud õigusaktides aga puuduvad üksikasjalikud nõuded mõõteprotseduurile ja mõõdetulemuse töötlemisele. Eeltoodust tulenevalt ei ole võrguettevõtja võrku sisenev ja väljuv kogus mõõdetud/teisendatud samadel tingimustel ning arvestuste aluseks olevad mõõteandmed ei ole võrreldavad. Käesoleva seadusemuudatusega tagatakse turuosaliste võrdne kohtlemine ning tehakse oluline samm gaasituru mõõteandmete korrastamiseks.“ sõnastus segadust tekitav ja vastuoluline. Kuigi maagaasiseaduses (MGS) ja selle alusel kehtestatud õigusaktides puuduvad üksikasjalikud nõuded mõõteprotseduurile ja mõõdetulemuse töötlemisele, ei tähenda see automaatselt, et erinevate võrguettevõtjate mõõdetulemused ei ole võrreldavad. Kõik võrguettevõtjad kasutavad liitumispunktides mõõteseaduse nõuetele vastavaid mõõtevahendeid, millega saadud mõõdetulemused on võrreldavad. TTJA märgib, et eelnõu ja kavandatava gaasikoguse mõõteprotseduuri ja mõõdetulemuse töötlemise määrase eesmärk peab olema metaaniheite määramiseks gaasikoguste mõõteprotseduuride ja mõõdetulemuste võrreldavuse tagamine.

TTJA täiendav ettepanek eelnõuga muudetava MGS-i muutmiseks on järgmine:

1. Täiendada MGS § 10² uue lõikega 1¹, millega antakse TTJA-le järelevalve teostamiseks ja ennetustegevuseks andmevahetusplatvormilt andmete saamise õigus. Täiendus on vajalik, kuna andmevahetusplatvormil olemasolevad mõõtepunktide- ja tarbimisandmed on TTJA-le vajalikud teostamiseks järelevalvet SeOS-iga reguleeritud kasutusel olevate gaasipaigaldiste ohutuse üle. Nende andmete abil saab TTJA teostada tõhusamat riskipõhist järelevalvet gaasipaigaldiste ohutuse üle. MGS § 10² lõike 1 kohaselt loob süsteemihaldur andmevahetusplatvormi ning võimaldab selle andmetele ligipääsu turuosalisele, kellel selleks on seadusjärgne kohustus ja õigus. TTJA ei ole MGS-i tähenduses turuosaline, mistõttu ei ole TTJA õigustatud osapool andmevahetusplatvormilt andmete saamiseks. SeOS ja korraikatseseadus võimaldavad küll andmeid juhtumipõhiselt pärida, kuid selge õiguslikku alust riskipõhise järelevalve teostamise eesmärgil andmete küsimiseks TTJA-l ei ole.

TTJA sõnastusettepanek on: „(1¹) Tarbijakaitse- ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus saada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmevahetusplatvormile kantud andmeid, kui see on vajalik riskipõhise järelevalve tegemiseks või ohu ennetamiseks.“.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Talving
peadirektor

Maiga Liiv +372 6672076, Maiga.Liiv@ttja.ee
Priit Poschlin +372 6672193, Priit.Poschlin@ttja.ee